

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonski mir.

(Brzobjavne vesti.)

PETROGRAD 31. (Petrogr. brz. agent.) Witte je danes 29. t. m. odpisal carju Nikolu nastopno brzobjavko: Čast mi je poročati Vašemu Veličanstvu, da je Japonska v sprejela zahteve Vašega Veličanstva glede pogojev miru, da bo zopet vzpostavljen mir, hvale modrim in trdnim sklepom Vašega Veličanstva, in sicer z ozirom na točno poslušnost ukazov Vašega Veličanstva. Rusija ostane na skrajnem Vstoku velesila, kakor je bila do sedaj in taka ostane tudi v bodoče. Mi smo se poslužili vseh duševnih moči in patrijotizma kakor Rusi, da smo izvedeli ukaze Vašega Veličanstva. Prosimo pa Vaše Veličanstvo, da nam milostno odpusti, ako aismo zamogli storiti več.

PARIZ 31. »Matin« poroča iz Oysterbaya: Sodi se, da je vedenje Japonske utemeljeno valed odstopa železniške črte Hankau—Kantou, katero železnico je Kitajska pridobila za 37 milijonov ter jo odstopila Japonski, kakor plačilo za to, da je ista pregnala Ruse iz Mandžurije. Ta koncesija ima za Japonsko izredno trgovsko in strateško važnost.

LONDON 31. Kakor poroča »Morning Post«, je kanadska vlada povabila mirovne komisarje v Portsmouthu, naj obiščejo Kanado, predno odpotujejo v svojo domovino.

PORTSMOUTH 31. (Reuterjev biro.) Glede premirja ni se prišlo do sporazuma. Zagotavlja se, da se bodo pogajanja glede sklepa rusko-japonske pogodbe vršila pozneje.

LONDON 31. »Standard« je zvedel, da je glavna točka pogodbe, sklenjene z Angležko, da se v Aziji vzdrži status quo. V to svrhu sta si obe državi obljubili medsebojno pomoč.

BEROLIN 31. »Berliner Tageblatt« poroča iz New-Yorka, da bo mirovna pogodba obsegala petnaest klavzul in da bo dovršena v 10 dneh. Danes 20. septembra odpotujejo japonski odposlanci v svojo domovino preko St. Franciscu. Pogodba bo podpisana v Washingtonu.

LONDON 31. Ne ve se še, kako da sodijo na Japonskem o miru. Zadaže vesti so dospale semkaj iz Japonske, ko še ni bil sklenjen mir. Tedaj je bilo japonsko časopisje edino v kliču: Raje vojno, kakor da bi se odpovedali vojni odškodnini, ki jo potrebujemo. Da manjka vesti iz Japonske, vzneta zadržuje. Nesoglasje med Komuro in Kanekom dokazuje, da sta na Japonskem dve stranki tudi v vladnih krogih japonskih, ki si hudo nasprotujeta, ena noče drugega niti zvezo z Angležko, druga se pa hoče približati Rusiji.

LONDON 31. Kakor predsednik ruske komisije, ki ima postaviti mejnike na otoku Sahalinu, bo adlatu Wittejev, Korostovcev. Možno je, da pojde potem v Tokio kakor zastopnik Rusije.

PETROGRAD 31. Širi se govori, da bo Witte imenovan državnim kancelarjem ali pa predsednikom ministertva, ki se ustanovi v kratkem. Dalo se mu bo na svobodo, da izbere eno ali drugo dostojanstvo.

PETROGRAD 31. Iz Moskve, Odesa, Nižega Novgoroda, Kijeva in drugih mest poročajo dospela brzobjavne vesti, da je sklep miru izval tamkaj isti veseli utis, kakor v Petrogradu. Tukejšnji listi, izvzemši »Novoje Vremja« izražajo svoje zadovoljstvo nad tem, da je končalo prelivanje krvi. »Rus« se veseli vsega obestranskih zastopnikov, izlasti pa Japonec, ki so dosegli priznanje njihovih najvišjih interesov. Govoriti o ruskem triumfu ni na mestu. O diplomatični zmagi Rusije se more po tolikih vseh komaj govoriti.

Što se je le zato, da se je izognilo diplomatičnemu porazu, kar se zdi, da se je doseglo. »Slovo« nahaja sklop miru tako, kakor si ga Rusija po nesrečni vojni more sama želiti. »Naša Žizn« je sicer zadovoljna z sklepom miru, se pa z »Novoje Vremja« strinja v tem, da ni Rusija nikdar sklenila neugodnega miru. Pogoj zamorejo razveseliti vsega Rusa. »Sin Otečestva« piše, da nima Rusija vzroka, da se veseli svoje diplomatične zmage, vendar po nesrečni vojni ni bilo pričakovati kaj boljšega. »Novoje Vremja« piše: Ako vnapreje Rusija ta žakstni mir, tedaj je storila to le v sili in ta mir je označiti le kakor začasen. Zmagovalec je prejel premalo in premaganec je dal prevelike koncesije. Ta mir je le oporišče v zgodovini odnošajev Rusije do Japonce in ta zgodovina pričanja še le sedaj. Po 18. mesečnem boju si zamorejo Rusi in Japonci podati roke ter si zaključiti medsebojno: Na avdanje!

PETROGRAD 31. »Rus« je pooblaščen izjaviti, da je vest, ki se je pojavila v Parizu, češ da bo Rusija glasom nekakega tajnega paragrafa plačala Japonski 300 milijonov, povsem neosnovana. Rusija je dala Japonski eno to, kar je ta posledaja že faktično imela v rokah ter plača le stroške, ki jih je Japonska imela za vzdrževanje ruskih vjetnikov. V ruskih trgovinskih središčih pričakujejo, da se bo valed sklepa miru povzdigla trgovina. Na moskovski borzi so večeraj rastli privatni in državni fondi. V Odesi se nadejajo, da pride do hitrega razvoja trgovinskih odnošajev s skrajnim Vstokom. V Nižem Novgorodu je bilo opaziti, da je pod utisom vesti o miru postal semej živahnejši.

ZADNJI BOJI V MANDŽURIJI.

TOKIO 31. (Reuterjev biro.) Japonski glavni stan poroča iz Mandžurije o mnogih raznih bojih, ki so se dne 27. t. m. vršili v okolici Tsingtinga. Ruski napadi na Nanšan-hinto in Rušantsa so bili odbiti. Dne 27. t. m. predpoludne so japonske čete pri Jutiantu zapodile v beg oddelek ruske pehote na konjih, močne več stotin mož.

Brzobjavne vesti.

Cesar v Ištu.

IŠL 31. Cesar se je danes ob 7. uri 30 minut jutraj povrnil semkaj iz južnega Tirolskega.

BOLCAN 31. Cesar je poslal tirolskemu namesniku lastnoročno pismo, v katerem se zahvaljuje za vnaprejem, prirejen mu na južnem Tirolskem povodom vojaških vaj.

Baron Fejervary v Ištu.

BUDIMPEŠTA 31. Ministerski predsednik baron Fejervary je danes jutraj odpotoval v Išt.

Srbski prestolonaslednik Jurij.

BELIGRAD 31. Dne 9. septembra bo v vojaškem šotorišču v Banjici na slovesen način proglašen polnoletnim prestolonaslednik Jurij.

† Tenorist Tamagno.

VARESE 31. — Umrli je danes jutraj znameniti tenorist Tamagno.

(Tenorist Fran Tamagno je bil rojen od revnih staršev leta 1851. v Torinu. Bil je ne le eden najboljših tenoristov svojega časa, ampak sploh najboljši tenorist vsega stoletja. Njegov glas je bil pravi fenomen. Zašel je svojo gledališko karijero s petjem v operi »Un ballo in maschera« v gledališču Bellini v Palermu. Ta njegov nastop je bil vzburil pravi entuzijazem. Ko se je prvič predstavljala Verdijeva opera »Otello« v gledališču »Scala« v Milanu, meseca februarja leta 1887., je zahteval Verdi, da mora in da sme peti v ulogi Otella edino le Tamagno. V Trstu je Tamagno pel leta 1883. in leta 1891. Op. ured.)

Sultan in Bolgarska.

CARIGRAD 31. Sultan je ukazal bolgarski diplomatični agenciji izreči svoje zadovoljstvo, da se je selenilo pošteno konvenecijo in radi tega, da ni bil noben Bolgar zapleten v atentat.

Srbski metropolit izvoljen.

BELIGRAD 31. Vladika Sava iz Žice je v prid kandidaturi vladike Dimitrija iz Šabca odstopil od kandidature za metropolit. Govori se pa, da vlada ne predloži kroni v potrjenje vladiko Dimitrija, ako bo isti izvoljen, valed česar stopi vprašanje o metropolitu v nov stad j.

BELIGRAD 31. Na današnji ponovni volitvi erbskega metropolita je bil izvoljen vladika Dimitrije iz Šabca. Njegovo izvolitev mora pa še potrditi krona.

Ločitev Norveške od Švedske.

KARLSTAD 31. Norveški odposlanci za unijeka pogajanja so sinoči dospeli semkaj. Pozdravila jih je velika množica naroda.

Angleško brodovje v nemških vodah.

SWINEMÜNDE 31. Angleška eskadra je odplula v Flensburg.

Slučaj kolere v Hamburgu.

HAMBURG 31. — Povodom seko je trupla nekega ruskega izseljenca, ki je umrl tukaj za pljučnico in ki je dne 27. avgusta došel semkaj iz Rusije, so konstatovali kolero. Drugih slučajev ni bilo. Glasom uradne izjave se ni bati, da se bo bolezen širila. Oblastnije so izdale potrebne naredbe.

Dogodek v Portsmouthu.

Cesar smo pričakovali za slučaj sklepa miru, prišlo je z matematično točnostjo in v polni meri: ves japonski svet prepeva himne in preslavlja Japonce radi njihove namišljene plemenitosti in človekoljubnosti. Češ: do miru je moglo priti, ker so Japonci doprinesli veliko žrtv, odreki se velikim pridobitvam, na katere so mogli računati z gotovostjo! — Ta krik japonskih pomenja skrajno laž, najdrznejše vračanje dejstev. Če bi se Japoncem res tako silno studilo prelivanje krvi, če bi bili res tako človekoljubni in tenkočutni, potem pa ne bi se bili leta in leta pripravljali na to vojno na našo, ki govori z absolutno gotovostjo, da so hoteli imeti, da so hoteli izsiliti to vojno! V odgovor na krik o japonskem človekoljubju, o japonski plemenitosti in tenkočutnosti opozarjamo, da so Japonci tudi zapričeli bojne dogodke načinom, ki zaslujuje označenje tolovajsko, načinom, ki je pogazil vsako mednarodno pravo, vsaki dobri običaj v razmerju med državami, ki bi ga niti Hotentoti ne bili pogazili tako, kakor so ga Japonci v noči med 8. in 9. februarjem.

Ne človekoljubje torej, ne plemenitost in ne tenkočutnost... ampak tu je moral biti kateri drugi vzrok, ki je napravil Japonce nekoliko mehkeje. In ta vzrok je na dlani. Dvojen je: Prvi je ta, da je Japonska financijelno popolnoma izorljena in je prav blizu tiste gospodarske meje, kjer se sploh nehuje možnost za nadaljevanje vojne in pa — ruska vojska je konsolidirana tako, kakor še ni bila dosedaj in ima voljo, ki je ravno zadaže česa poučil gospoda Ojamo, da bi se krvavi ples megal zaključiti s popolnim

PODLISTEK.

255

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—G.

Došla je noč, temna, noč brez zvezd. Izven meščanskega zidu poleg Ahacijev hiše so stali štirje konjeniki na konju, a eden njih je držal dva osedlana konja za udo. V tem času se je spustil Mikč Prodančič v temnico, pred njim pa je stopal orožnik, ki je nosil bakljo. Železna vrata so zazevala, luč zublja je posijala v temnico, a Lukrecija se je stresla od groze.

— Devica Lukrecija, je rekel mladi Prodančič, dvigni se, čas je, da idiš na pot.

— Na pot? je vprašala prestrašena, a kam?

— To boš videla, devica draga. Ti, Nikola, zamaši jej usta, priveži roki k životu in vrži plajšč okolo nje.

Grozan vrišek se je razlegal po temnici. Lukrecija je poskočila kakor zbesnela ter poletela v zadnji kot, kjer je bil zabit v zid debel železen obroč. Tega se je prijeta z obema rokama in se pritiskala k zidu.

— Ne žali se Lukrecija, je rekel Mikč Prodančič, ti si izdala mene na najpodlejši način. Najhuji kaži ni toliko strupa kakor v tebi. Za cekine, za rumene cekine si hoteli ti, grda grešnica mirnega srca žrtvovati toliko vrednih glav, a tudi mene nevedneža, ki si ga pod krinko ljubezni naročila k sebi, objemala, poljubljala in priezala mi na veke. Povej, si-li vredna, da živiš, ali ne bi imel jaz prav, da tvojo glavo tresnem ob kamen tega zidu, ker si nočem omadeževati meča s tako kačjo krvjo? Nu, nočem, da pogineš. Ti ostaneš živa, grelo te bo solnce, hladil te bo veter, ne bo te mučila žeja, ali glad, ali zima, ali tacega hudobnega dela ne storiš več; ne boš več kovala in snovala take izdaje, in odzvonilo je grešni ljubezni tvoji, ki je letala od naročja do naročja. Molitvenik dobiš in rožni venec, razpelo bo stalo pred tvojimi očmi, a kar ti je ostalo

življenja zemeljskega, bodi namenjeno pokori in kecu. Držeča te ne prestando obrača, je Lukrecija v zašujenju poslala te besede kakor kako zagonetko. Sedaj je pordečela, sedaj pobledela in ni mogla reči niti besede. Mikiš pa je zamahnil orožniku, naj stori, kar mu je zapovedal. Človek je pristopil k Benečanki ki se je hkratu zasukala s hrptom proti zidu ter stegnila roki, kakor da mu hoče izkopati oči. Ali zastoj se je branila, ker je Nikola z enim skokom vrgel vrh preko njenega života in jej je zataknil klopčič v usta, vrgel okolo nje plašč ter se svojima rokama zavlekel pred vrata, kjer so čakali drugi orožniki. Za njim je šel tudi Mikč Prodančič. Vsi so zasedli konje, a Nikola je posel na svojega vranca pred-se dragoceni plen, Lukrecijo Cavagnolijsvo. Tako je odišel črni spreved sredi temne noči od mesta Griša in prav od hiše Ahacija Prodanča. Hitel je skozi črno noč, a ko je zoril dan se je zavlekel spreved v šumo, da se odpošije neopazeno. In tako je šlo dalje in dalje, dokler niso dospeli na grad Ribnik, kjer je Lukrecija našla v utrdbi novo stanovanje, kjer je imela preživeti ostanek

svojih dni — brez ljubezni in brez maščevanja.

— Tu preživljaj svoje dni, tu se kesaj. Prikaži si zopet raja, kolikor si ga izgubila. Dosti posla boš imela s tem, ker bila si velika grešnica. Ali to ti pravim, ostani mirna in ne poskušaj, da bi ubežala od tu, ne poskušaj koga podkupiti svojim telesom, da bi te izpustil na svobodo. Puščam te tu živeti na solnco in na zraku, ali doli v temeljih tega gradu je drugačnih stanovanj, tam doli je devica iz samega železa, kateri so naročaji polni ostrih nožev. In če te pri-mejo oni, raznesijo te na kose. To si zapomai, Lukrecija, na tem mestu zapoveduje Nikola, ki te je zvezal. A jaz sem mu povedal vse, kar ima storiti. A sedaj mi ostani z Bogom!

Gospod Prodančič je zapustil Lukrecijo ter odhitel na brzem konju se svojo četo. Sužnja Lukrecija pa je omamljena in izmučena prišla za železno mrežo na oknu, obišla z očesom to krajino, ptujo, nepoznano, tar zaječala težko globoko in padla pred razpelom z obrazom na zemljo.

(Pride še.)

japonskim polomom. Z ene strani torej notri sredi finančijelne stiske in pa z znaki pred seboj, da bi ameriški kapitalisti mogli stieniti svoje mošajčke — z druge strani z možnostjo nesreče na bojišču pred očmi: ni čuda, da so Japonci, kakor dobri računarji, pršli do zaključka: igratmo šlovokoljube in sklenimo mir!

Ali ne radi miru, ampak radi sebe so Japonci omogočili sklep miru. To je naše globoko uverjenje, tako globoko, da trdimo: ako bi imeli dovolj finančijelnih sredstev na razpolago in le količkej gotovosti, da zmaga-jo v Mandžuriji, ne bi bil Japonec noben Roosevelt zvabil na pogajanje, kamoli, da bi bili le za las odjenjali od zahtev, ki jih je diktirala njihova megalomanija. Da, tako nam govori naše uverjenje: če bi Japonci ne bili v stiski, če bi oni sami ne potrebovali miru najnujnejše, niti na mirovno konferenco ne bi bili prišli.

In zaključek, ki ga mi izvajamo iz tega uverjenja svojega, se bo morda zdel nekako odijozen. Pa naj se nam le očitá nehumanost, ali fanatizem, ali bestializem, ali karkoli se boče, mi si ne moremo kaj, da ne bi izjavili svojega domnevanja, da je bil Witte še veliko premehak. Naš nazor je, da so Japonci z ozirom na svoje prekérno situvacijo — ki je pripoznana že po dejstvu, da so oni sploh prišli na konferenco in da so, v kriče-škem nasprotju se svojimi prvotnimi baha-škimi izjavami, odnejovali korak za korakom, da je le prišlo do sklepa miru — veliko preveč dosegli. Včeraj že smo označili, kako neopravičeno je tisto proslavljanje japonske tenkočutnosti, humanosti in plemenitosti v štutstovanju. Danes naj storimo korak dalje, podavši izraza svojememu mnenju, da je bila zopet le na ruski strani tieta tradicijsaina slovanska mehkočutnost in morda tudi — najjnost. Naj torej reasumiramo svojo sodbo: Japonci niso dosegli vsega, kar so namenili, v mnogočem so morali odje-njati, zbog česar tudi smemo verovati, da se čutijo nekako razočarani in da jih peče, ali žalje vsemu in vsemu so vendar — mnogo dosegli.

Sedaj pa naj podamo tu po dolžnosti kronistov razne sodbe in verzije o velikem dogodku v Portsmouthu, kakor smo jih po-sne iz raznih poročil:

Seja minolega torka.

Dopisnik londonskega »Daily Telegrapha« poroča: Ko je bila v torek seja formalno otvorenja, je ruski pooblaščenec položil na mizo pisani ruski ultimatum ter je pozval japonske pooblaščenca, naj definitivno in jasno izjavijo, hoče li Japonska popolnoma umak-niti zahtev po vojni odškodnini ali ne, ker se Rusija sploh o tem ne spušča v nikake razgovore?!

Sledil je dolg molk, japonski odposlanci so se pogledovali pomenljivo. Zleto se je, da je baron Komura globoko vznemirjen. Po nekoliko minutah so prosili on in njegovi kolegi za par minut presledka, da se razgo-vore med seboj.

Ko je seja zopet pričela, je rekel Ko-mura, da hoče ponuditi kombinacijo, o ka-teri je možno razpravljati, ker glasom izjave Wittejeve ne spada med predloge, ki so iz-recno izključeni. Japonska se hoče popol-noma odreči vojni odškodnini, predlaga pa, da vsa otok Sahalin na temelju prava osv-ojitve pripade japonski kroni.

Ruski odposlanec je izjavil, da te po-nudbe ne more vzeti v pretek, češ, da ni več svoboden, ampak da govori v imenu carja, čegar pogoji da so znani.

»Kak odgovor naj torej odpošljem carju?« je vprašal Witte konečno.

Komura je tedaj izjavil: Carjeva volja naj se zgodi!

Po odločilni seji.

O vedenju Japoncev in Rusov, potem ko je padla odločilna tesača, poročajo »Times« nastopno: Baron Komura je ostal v arzenalu mornarice ves potr. Dobil je iz Tokija ukor. Več dni sem je bil finančni agent Kaneko pravi odposlanec in ne Ko-mura. Markiz Ito, čegar agent je Kaneko, je imel odločilen vpliv na sadnjo odločitev ce-sarjevo. Kaneko in Komura nista prijatelja. Nasprotnika sta si v stvarih miru in tudi dru-žbe, in sedaj se Komuri godi krivica, da se njegova politika zapostavlja politiki Ka-neka. Dočim so Japonci bili popolnoma mirni, so bili Rusi izven sebe od veselja. Witte je bil tako ginjen, da je komaj mogel govoriti. Isto tako ginja je bil tudi baron

Rosen. Pet minut so odposlanci ostali na balkonu, ko jih je pozdravljala množica. V svoji sobi se je Witte vrgel na zofa ter je pripovedoval in opisoval razprave, o katerih je menil do sadnjega trenutka, da so brez-vapešne. »Niti kopejke!« je zaklical, ko so ga vpraševali o vojni odškodnini. Večkrat ni mogel najti besede od samega ginja.

Mej tem, ko so zvonovi vseh cerkva v Portsmouthu naznanjali sklep miru, so Ja-poncei bridko jokali.

Japonski odposlanci so razkačeni nad »svetom starih državnikov« v Tokiju, in kakor poročajo iz Tokija, se japonsko mi-nisterstvo ne bo zamoglo vzdržati na krmilu, ker japonski narod tega miru ne odo-bruje.

Ruski vojni ujetniki se vrnejo v do-movino.

Iz Londona poročajo, da se prvi ruski ujetniki prično vračati iz Japonske že bodoči teden. Med prvimi bo admiral Rožde-stvenski.

Japonci nezadovoljni.

Iz Pariza javljajo: Tukaj bivajoči Ja-poncei so užaljeni radi sklepa miru. Eden njih je rekel dopisniku »Matina«, da se mora Komura ubiti, ako neče da ga ubije užaljeni in ponižani narod japonski. To ni mir, je rekel Japonec, ampak premirje, in povrh tega še poniževalno premirje. Japonski vojaški ataše je pričel jokati, ko je izvedel, da je sklenjen mir.

Iz Tokija poročajo, da nekateri japonski listi zahtevajo, da se baron Komura sam ubije, sicer ga ubijejo ljudje iz najnižih slo-jev prebivalstva, češ, da je on kriv poniža-nju, kakoršnega še ni doživela Japonska. V Portsmouthu so brzojavili, da naj policija pazi na Komuro in Takahiro, da bi ju ne ubil kak fanatični Japonec.

Medtem, ko se ves svet raduje radi sklepa miru, so japonski novinarji v Ports-mouthu besni. Oni izjavljajo odkrito, da je Komura sklenil mir, ki je za domovino ne-povoljen in predvidjajo, da v Japonski na-stanejo nemiri.

Zadnje vesti

prisašajo najrazličnejših podrobnosti, ugibanj, kombinacij, ki jih je pa težko kontrolirati glede njihove resničnosti, oziroma osnovano-sti. Najzanimivejša vest, ki jo razširjajo izla-eti iz Londona, da je prišlo namreč do neke tajne pogodbe med Rusijo in Japonsko, po kateri bi prav za prav — Kitaj plačal tro-ške te vojne in je določeno bodoče razmerje med obema pogodbo sklenivšima vladama.

Kar se dostaja razpoloženja v Rusiji valed sklepa miru, pravijo poročila, da so menenja razdeljena. To pa treba zabeležiti, da poročila ne govore ne o entuzijizmu in ne o razburjenju v Rusiji radi sklepa miru.

Znameniti pojavi iz tabora socijalne demokracije.

II.

Predno pričnemo z beleženjem nekaterih znamenitih pojavov iz tabora socijalne de-mokracije, moramo opozoriti na malo tiskovno pogreško, ki se je vrnila v zaključni od-stavek včerajšnjega članka in ki jo želimo popraviti. Tam je rečeno, da prodira spo-znavanje tudi v vrstah slovanske socijalne demokracije. Mi pa smo hoteli reči slovanske, kajti govoriti nam je o pojavih v češki soci-jalaj demokraciji.

Da, kakor nam je narod češki nositelj nacionalne ideje, kakor nam je on vzorom vsakega narodnega dela in pionir vsacega napredka na vseh poljih šlovškega snovanja — tako so se tudi v vrstah njega socijalne demokracije najprej (tu govorimo seveda o socijalac-demokratkih strankah v avstrij-skih Slovanih) začeli bistriti pojmi, skraljeni in smotjeni po neslovanskih vplivih. V češki socijalni demokraciji se je najprej začel vršiti zdravilni proces, ki naj dovede do pravega umevanja naloge socijalne demo-kracije.

Socijalna demokracija češka nadaljuje že dlje časa oster boj proti dunajski ce-n-trali — proti tisti centrali, ki tako ne-srečno vpliva na vso taktiko socijalno-demo-kratske skupine v parlamentu, da često do-biva opazovalec utie, da ta skupina ni dru-saga, nego privesek nemške levice in le nekaka lahka kavalarija v taktiki nemških strank.

Da se osvobode iz dunajkega varuštva, je na konferenci tajnikov rudniških delalnih central — katara konferenca se je vrnila v Amsterdamu v mesecu juniju — zastopnik

češke rudniške komisije v Pragi, glavni urednik socijalno-demokratskega glasila »Právo Lidu«, gosp. Němec, zahteval, naj se komisija v Pragi pripozna kakor posebna deželna cen-trala.

Konferenca pa ni ugodila tej zahtevi, češ, da se mora držati principa, da je v vsaki državi pripoznavati le po eno deželno centralo.

Na to pa so se češki socijalni demokratje z gori imenovanim urednikom na čelu oglašili proti avstrijski državni komisiji z očitanjem, da ista smatra nasilno ponem-čevanje češkega delavca za svojo glavno nalogo. Neko »pojasnilo«, ki je je tajnik rečene državne komisije poslal listu »Právo Lidu«, ni bilo vprejeto, marveč se je začela na Češkem razsežaa akcija strokovnih zdru-ženj, spadajočih k rudniški komisiji, proti postopanju konference v Amsterdamu. Tenor vseh teh izjav zveni, da si češki delavci ne puščajo jemati pravice svoje individualnosti in da se izjavljajo solidarne s sodrugom Nemcem. Ob enem je sklenilo več rudniških komisij, da ne bodo plačevali nikakih pri-spevkov dunajski rudniški komisiji, dokler ne bo poravnana ta spor.

Znamenit pojav je bilo nedavno temu zabeležiti iz tabora češke socijalne demokra-cije na Moravskem. Nenavadno brezobzirni in surovi način, kakor se Nemštvo v Brnu povodom začetka šolskega leta bori proti češki šol, je bil tamšnjim socijalnim demo-kratom v povod, da so z vso odločno-stjo nastopili za pravice čeških starišev in proti terorizmu v mestni hiši. In čutje: nemški socijalni demokratje niso mogli prkrivati svoje neza-dovoljnosti na tem nastopu čeških sodrugov. To potrja vnovič staro dejstvo, da se nemški socijalni demokratje čutijo kakor nemška stranka! Zato se boje, da bi se češki socijalni demo-kratje na Moravskem pridružili v praksi akciji za emancipacijo od Dunaja, ki je po-nemčevalec, torej nemško nacionalen povodi, ne izvemši socijalno-demokratsko organizacijo. »Volkefreund«, to glasilo nemških socijalnih demokratov je zato hudo navalil na Němce. »Volkefreund« se je menda nadejal, da oplašči Němca. No, ta se pa ni dal oplášiti, marveč je odgovoril z enako oostrostjo.

Dogodki na Ogrskem.

Jutri bo menda ogrski ministerski pred-sednik baron Fejervary vprejet (v Ištu) v avdijenci od našega vladarja. Glasom vesti iz Budimpešte utegne biti ta avdijencijsa usodna važnost za bodoči razvoj stvari. Fejervary da predloži cesarju nove predloge za boj proti pasivni rezistenci municipijev. Na bližaje razpuščenje zbornice in nove vo-litve pa baje ne misli še baron Fejervary. To pa iz razloga, ker mu treba časa, da propagira svoje namerovane gospodarske reforme, s katerimi bo skušal odvrniti mase od koaliranih strank. Izlatti pa da hoče vlada stopiti v prihodnji volilni boj z bojsim klicem: splošna volilna pravica.

Drobne politične vesti.

† Fra Grgo Martić. Umrlo je dne 30. t. m. v samostanu Kiseljaku slavni hrvatski pesnik Fra Grgo Martić, star 83 let.

Ministerska kriza v Bol-garski. Iz Sofije poročajo, da je minister-stvo Petrov podalo knezu svojo ostavko. Minister vnanjih stvari je dobil nalog, da sestavi novo ministerstvo.

Zagrebški »Obzor« bo, počenši z današnjim dnem, izhajal po dva krat na dan in sicer s jutraj in opoldne. Jutranji list bo izhajal v veliki obliki vsak dan, izvemši ponedeljke in čneve po praznikih. Opoldunski list bo pa izhajal v manjši obliki vsaki dan razun nedelj in praznikov. Cene ostanejo listu iste, kakor do sedaj, poštai stroški za dvakratno dnevno odpoš-iljanje se zaračunajo.

Iz Makedonije. Iz Sofije poročajo, da je Hilmi paša ukazal makedonskim poštam, da morajo vsa pisma, ki so naslov-ljena v slovanske dežele, odpreti; tudi pisma bolgarskih konzulatskih uradov v Makedoniji. Bolgarska vlada je proti temu odločno protestovala.

Preosnova bolgarskega ministerstva. Iz Sofije javljajo: Mini-sterki predsednik Petrov je podal svojo ostavko in minister notranjih stvari Petkov je dobil od kneza nalog, naj sestavi novi

kabinet. Bolgarski diplomatski agent v Pe-trogradu, dr. Stančev, postane minister vnanjih stvari, Petrov odide najbrž na nje-govo mesto v Petrograd. Ministra za pravo-sodje Stajkova zamení Panajodov, ministra za pojedelstvo Popova pa dr. Gatev.

Domače vesti.

»Slovenski Narod« se je sedaj obregnil ob nas radi našega poročila o zborovanju »Zaveze učiteljskih društev« v Pulji. Mi se s »Slovenskim Narodom« ne bomo prepirali radi tega poročila. Če se mu zdi vredno, naj stori to dotični gospod dopisnik — učitelj. Gospodu avktorju članka v »Slovenskem Narodu« sporočamo le, da mu tižaški »resni politiki« (kakor jih on imenuje ironično in v namen zasmeševanja) dajajo na svobodno voljo, ali da se jim smeje, ali da jih pomiluje, ali pa — obojno skupaj! Kakor mu drago, gospodu! Kajti, to ne more biti v nečast zaresnim rodoljubom, ako se jim raga šlovček, ki najbrezvestnejšo stranko, kolikor jih pozna politično življenje v državi, stranko, ki v borbi proti »Slovincem« in Hrvatom seza do skrajnih mej brutalitete, ki neusmiljeno davi naš narod, ki istemu krutim in neizprosim srcom krati vsaki pogoj za življenje, a v prvi vrsti — šolo, stranko, ki vso deželo z železno roko tišči v jarm srednjeveške oligarhije — — — označa kakor »zmernejšo«!!

Čitateljem se bo morda zdelo to never-jetno. Ne bi se jim čudili, saj smo se tudi mi prišli za glavo in nismo mogli verjeti lastnim očem. Nu, da se prepričajo o stvari, naj vzamejo v roko »Slovenski Narod« od 29. avgusta 1905, naj prečitajo članek »Malo odgovora« in tam najdejo v četrti rubriki, v deseti vrsti prvega odstavka ono, na kar jih opozarjamo, da bodi videli, do kolike zmote more dovesti strankarska strast!

Ne, tržaškimi politikom se ne treba vzne-mirjati, ako jih zasmejuje pero, ki je našlo tako daleč, da se ne ženira p šiljati v javnost takih . . . argumentov.

Tu je zares meja, kjer se nehuje vsaka nadaljnja diskusija in se začenja kamenena brezčutnost do naroda, ki se obupnimi napori bori za nago življenje. Mož je pogumno pre-korčel Rubikon in ne preostaja drugega, nego, da on ostane tam na oni strani pro-pada, ki se odpira med njim in narodno stranko: v družbi »zmernejših« krvnikov našega naroda, ki mu v svojem kulturnem — liberalizmu odrekajo šolo, a mu za to ueljujejo posojila za obresti sto od sto, da ga tako ubijajo duševno in gospodarski!

Zato pa mu na njegov vsklik, »da se v Istri dani«, vemo le ta-le kratki od-govor: če se bo v Istri »dani« v smislu Zecovih prijateljev: Riznija, Bartolija, Sta-nicha, Campitellija, Marchija in Krstića (ker ta dva sta izvrševalna organa vse te gospode), potem se bo daniło — na grobovih hrvatsko-slovenskega plemena v Istri!!

Govorili smo.

Sedaj pa le na delo! Pišejo nam: Od dneva, ko je bila sprožena misel za priredi-tev posebnega vlaka na slavnost odkritja Prešernovega spomenika, dne 10. t. m., je naše ljudstvo z neko posebno nestrpnostjo povpraševalo: dobimo-li poseben vlak in pa — koliko bo stala vožnja. Sedaj smo, kakor je bilo včeraj čitati v »Edinosti«, z vlakom gotovi. Sedaj treba le agitacije v mestu in okolici. Ne da bi bili v kaki skrbi iz finan-cijelnih ozirrov. Ali nam je do tega, da bi bilo tržaško Slovenstvo veličastno zastopano na tej veliki kulturni slavnosti našega naroda. Ker je tudi cena vožnji nenavadno nizka, je upati, da se te lepe prilike posluži veliko število našega ljudstva. Dokažimo, da znamo ceniti svoje duševne velike in dokažimo, da nas je tu na obali Jadranskega morja — ne-število korenjakov!

»Slava Prešernu«. Slavnostno književ, ki jo je založilo društvo slovenskih časnika-jev in pisateljev, je c. kr. kranjski deželni šolski svet odobril za srednje, ljudske in me-šanske šole ter jo priporočil okrajnim šolskim svetom.

Velikanski hrast zgorel. Strela je nedavno zadela v orjaški hrast blizu vasi Breg v ribniški dolini. Hrast je zgorel in so ga potem morali posekati. Meril je 12 metrov v obsegu in je bil star, kakor cenijo, okolo 1000 let.

Umrlijivost v Trstu. Od nedelje dne 20. do včete sobote dne 26. avgusta je umrlo 60 moških in 58 ženskih, skupno 118 oseb, nasproti 83 v istem tednu minolega leta

I. shodu narodno-radikalnega dijaštva, ki se bo vršil v Trstu v Narodnem domu od 5. do 8. kimovec t. l. je nastopni vpred:

V torek, 5-ega: dopoldne izlet v postojnsko jamo. popoldne ob 5.35 uri efektivni vpredjem na tržaškem kolodvoru. zvečer ob 9. uri predavanje o Prešernu (s skriptiranimi slikami). Predava phil. Pavel Grošelj.

V sredo, 6-ega: dopoldne ob 9. uri otvoritev, konstitucija, predavanja:

I. Slov. vseučiliščno vprašanje — iur. Ciril Premrl.

II. Teoretska predavanja: 1. Posedne in skupina, Etika, vera, znanost — phil. Mihajlo Rostohar. 2. Evolucija, načelo dela in samopomoči — iur. Gregor Žerjav. 3. Narodnostno vprašanje — iur. Ivan Ušlaker.

popoldne: ob 2. uri odsek za gmetni položaj slov. dijaštva:

1. Materijelno stanje dijakov: a) v Gradcu — phil. J. Leskovec; b) v Pragi — phil. Fran Kadunc; c) na Dunaju — phil. Josip Habe. 2. Razgovor o ekonomskih momentih, ki naj vplivajo o izberi stanu.

ob 4. uri odsek za ljudsko izobrazbo:

1. Ljudsko knjižništvo, predava phil. Josip Breznik. 2. O ljudskem predavatelstvu; predava iur. Josip Zdobšek. 3. Poročilo akad. fer. društva »Adrija« — iur. Tomo Šorli. 4. Poročilo akad. fer. društva »Prosvete« — vet. Adolf Ribnikar.

V četrtek, 7-ega.

zjutraj ob 8. uri odsek za dijaško izobrazbo:

1. Slovensko dijaško življenje — phil. Pavel Grošelj. 2. Srednješkolo vprašanje — phil. Andrej Ipavec. 3. Vseuč. mesta slov. dijakov: a) Dunaj — vet. Adolf Ribnikar; b) Gradec — phil. Janko Leskovec; c) Praga — iur. Arnost Rekar. 4. Naloge naših akademskih društev — phil. Albert Kramer.

zvečer ob poldevetih komerz.

V petek, 8-ega.

dopoldne ob 9. uri: Poročila odsekovih načelnikov in resolucije.

popoldne ob 4. uri:

Velik ljudski shod

Vpred: 1. Slovensko šolsko vprašanje — govori deželni poslane dr. Dragotin Treo.

2. Vseslovenstvo in Trst — govori dr. Otokar Rybář.

zvečer: skupni odhod ob 8-10 uri.

Čas izletov v arzenal, stabiliment, tencio, zoološko stacijo in tovarno za čiščenje riža se naznači na shodu. Stanovanja za dijakov so brezplačna. Prijave do 3. kimovec na »Prosveto«, Ljubljana, Narodni dom. Ista posreduje tudi stanovanja v hotelih. Za dijakov skupni obad v hotelu »Balkan« po znižanih cenah. Prijave vpredjem pripravljajni odbor (od 3-ega v Trstu, Kavarna Balkan). Naslov za brzojavke: Radikalni shod, Trst.

Z Opčin. Maršikateri si misli: Kako da na Opčinah ni bilo že toliko časa nobene veselice? Maršikdo si misli že, da tu pri nas narodna zavednost peša. Temu pa ni tako. Naznanjem Vam, dragi okoličanski bratje, da »Zavarovalnica goveje živine« in pevsko društvo »Zvon« priredita skupno dne 3. t. m. na dvorišču g. Ivana Goriupa tombolo, veselico s petjem in igro, in ples.

Prihitite v obilnem številu, da na ta način podkrepite naši dve narodni trdajavi na Opčinah. Kako važni sta ti dve (»Zavarovalnica« in »Zvon«) v tej vasi, ve le tisti, ki se je prepričal na lastne oči, kak naval tujcev je pri nas.

Še hraj narodnjak naj se spomni te »grance« in naj pobiti v nedeljo na Opčine. Maršikomu bo na Opčinah sreča mila, da kaj »zadene«. Lepi dobitki pri tomboli: gnat (priat), omot platna, junica in dva prašiča — te ti dobitki so dovolj mikavni za izlet

na Opčine. Kaj pa petje »Zvona«? Jakova »Ne kliči vraga«? Ples? Dober teranček? — Vse to Vam garatira najboljšo zabavo. Veselica prične točno ob 4. uri popoldne — tombola ob 6. — Posebnih vabil ne razpošiljamo.

Na gotovo svidenje dne 3. t. m. na Opčinah.

Sivorjev in +man.

Vpisovanje na goriškem c. kr. ženskem učiteljskem se bo vršilo dne 14. in 15. septembra od 8.—12. ure predp. Dne 16. septembra ob 8. uri pričnejo vpredjemni kakor tudi ponavljalni izpiti; redni pouk pa prične, ko bodo omenjeni izpiti dovršeni.

V više tečaje (2., 3. in 4.) ne vpredjema se novih gojenk.

Na c. kr. deški in dekliški vadnici v Gorici se bo vršilo vpisovanje dne 15. septembra od 8.—12. ure predp. V više razrede se novih učencev, oziroma učenk ne vpredjema.

Šolsko leto 1905/6 se zaprične 16. septembra s sv. mašo, redni pouk pa 18. istega meseca ob 8. uri.

Ravnateljstvo c. k. učiteljske v Gorici, dne 30/8 1905.

Za ravnatelja: Komac.

Huda nevihta je razsajala v sredo v Idriji ter napravila mnogo škoda.

Prijavljena tatvina. Uršula Pisk, lastnica prenočevališča v ulici della Torretta šte. 4, je prijavila večerj popoldne na policiji sledeči dogodek:

Ob 11. uri in pol popoldne je bila ša od doma. Povrnila se je opolnoč. O povratku je pa konstatovala, da je bil med njeno odsotnostjo n-silnim načinom odprt neki njen kovčeg. Pobrskala je po kovčegu in konstatovala, da manjka iz tega srebrna ura, vredna 35 kron, denarni majšček, v katerem je bilo 6 kron denarja in ena cela ženska obleka, vredna 35 kron.

Izjavila je poleg tega, da sumi, da je to tatvino izvršil mizar Josip Avgust, ki je 3 dni stanoval pri njej, a je potem, ko je bila tatvina izvršena, izginil.

Tatvina na pošti. — Izpraznjeno denarno pismo. Dne 29. m. m. je avstro-ogrška banka oddala prstnemu uradu na Borznem trgu pismo s 3000 kronami, naslovljeno nekemu gospodu, ki biva blizu Kotora v Dalmaciji. Predsinočajim je pa službovali uradnik konstatoval, da pečat istega pisma ni v redu. Nadaljna preiskava je pokazala, da je bil denar vzet iz pisma, v katerem je bilo le nekaj izrekov č. snikov. O tem je bila takoj obveščena policija.

Koledar in vreme. Danes: Egidij, opat; Mladin; Smina Jutri: Zenon, mučenec; Tomidrag; Vujara. Temperatura: ob 2. uri popoldne + 25° Celsius. Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu bo imelo prhodno nedeljo dne 3. septembra obletnico blagoslovljenja društvene zgradbe v »Konsurnem« društvu v Rojanu s sledečim vpredjem:

1. H. O. Volarič: »Kdo vstaja na dan?« moški zbor. 2. E. Adamič: »Ptčka«, mešan zbor. 3. Vorotnikov: »Večerni zvoni« (ruska). mešan zbor. 4. H. O. Volarič: »Slovenski svet«, moški zbor. 5. V. Parma: »Čoln čuk«, mešan zbor. 6. J. Baril: »Oj planine«, mešan zbor. 7. H. O. Volarič: »Na ples«, moški zbor.

Med točkami in k plesu svira godba pod vodstvom g. Mejeana. — Petje vodi društveni kapelnik g. H. O. Vogrič. — Poslovala bo tudi šaljiva pošta in tombola s dobitki. — Začetek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina za veselico 50 st. t., k plesu moški 1 K.

Opozorja ve slavno občinstvo, da se ne razpošiljajo posamična vabila kakor običajno, kar naj se blegobotco vzame na znanje.

Pevsko društvo »Zvonimir« v Roculu nam javlja: Veselica, napovedana na dan 3. septembra t. l., je odložena na nedoločen čas.

Razne vesti.

Draginja sadija v Zagrebu je tako velika kakor pri nas v Trstu. Za kilogram breskev zahteva n. pr. branjevka 1 K 20 stot., za breskev srednje velikosti 10 stot.

Vas pogorela. Iz Turčanskega av. Martina na Ogrskem javljajo, da je dne 29. t. m.

pogorela vas Karolyfalu; le pet hiš je ostalo nepoškodovanih. Škode, ki ni zavarovana, je 200.000 kron.

V kozjem mleku se baje ne nahajajo tuberkolozni bakterije.

Vsled vzivanja opija umre — po neki cenitvi — na Kitajskem vsako leto poprečno 2 milijona ljudi.

Perzijski šah se bavi za kratek čas s pletenjem nogavic ter plete smrtne nogavice za svoje osebne prijatelje. Tudi bivšemu princu valeskemu, sedanjemu angleškemu kralju Edwardu je poslal enkrat v dar par nogavice, ki jih je sam spletel.

Samo z vzivanjem vode zamore človek živeti 30 dni, ako bi pa vžival izključno samo trde jedi, ne more živeti več nego k večjemu 8 dni.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani so od 1. do 31. julija 1904. poslali prispevke p. n. gg. in drušva:

Ženska v Mariboru 11 K 54 stot., moška 11. bistriška-trnovska 77 K, v Vipavi 57 K, moška v Kamaiku 186 K 70 stot., v Škrlatni loki 332 K 20 stot., v Žalcu 40 K, ženska v Kranju 137 K, ženska v Novem mestu čisti dobiček veselice 400 K, ženska šentjakobsko-trnovska v Ljubljani 600 K, moška in ženska v Trbovljah čisti dobiček veselice 80 K, vodstvo družbine šole v Št. Rupertu ob Velikovu čisti dobiček veselice 300 K, Uroš Keršnik od družbinega šampanjca prispevek 44 K, volilo Luka Mlakarja iz Lukovice 179 K 10 stot. Razni: Simon But c. kr. nadkontrolor 1 K, gđ. Mei Puppis na vrtu g. Lenasija v Gornjem Logetu nabranh 5 K, Dolaki igralci na Sp. Štajerskem drugo polovico pokroviteljnine 100 K, P. Švegelj župnik v Movražu 10 K, Nitseh Feliks c. kr. davkar na Vrhniki imenom družbe, ki je zadela srečko drž. dohodninske loterije 8 K, Kolšek Avgust v Koprnicah ob godovanju Pavla Ogorelea nabranh 14 K, Kleindienst Jakob kaplan v Senožčah 3 K, Ašič Maks kaplan v Vidmu ob kresu na Sbi nabranh 10 K.

(Pride še).

Zadnje brzojavne vesti.

Maroko in Francija.

PARIZ 31. »Agence Havas« poroča: Danes zjutraj je iz Quai d'Orsay dospela brzojavka francoskega odposlanca René Tailandera, da je M-gben izpustil na svobodo Bu-Mziana ter ga izročil francoskemu konzulatu. Marošanska vlada je pa to izročitev Bu-Mziana sprejela s pismom, ki ga pa ni možno vpredjeti niti z ozirom na njega veebno niti na pogoje, ki jih obreaga. Ta odredba daje Francoski le navidezno zadostenje in ne more se smatrati, da je stvar definitivno poravnana.

Rusko-japonski mir.

PORTSMOUTH 31. (Renterjev biro).

Pravni zastopnik japonske mirovne komisije Denison in profesor Martens sta danes dovršila besedilo uvoda in tri člene mirovne pogodbe. Sedaj izdelujeta člen o odstpu vztočn-kitajske železnice. Možna je, da se sklep premirja za par dni še zakasni, ker je treba prej obvestiti generale v Mandžuriji.

Pogoji, pod katerimi prizna Rusija Japonsko kakor posestnico vztočn-kitajske železnice, določajo, da plača Rusija Kitajski 75 milijonov dolarjev za interese, ki jih ima Kitajska na železnici. Vprašanje, kdo da bo konečno posestnik železnice, to naj uredita Japonska in Kitajski. Kakor se sliši, naj Kitajski plača Japonski za železnico 75 milijonov dolarjev, ako pridrži železnico za se. Kitajski ima Japonski tudi povrniti stroške, ki jih bodo japonske železniške oblasti porabile, da zopet popravijo železnice. Železnica med Harbinom in sibirsko mejo in od Harbina južno do postaje Kuznecov ostane v ruskih rokah. Rusija in Japonska dobita dovoljenje, da vzdržujeta stražo ob železniški progi, ki se nahaja v njihovi oblasti in da v slučaju rešnih namirov odpošljeta tudi čete. Število čet pa sme biti toliko, kakor je potrebno, da se zopet vzpostavi red. Čete se morajo takoj odpoklicati, ko so izvršile svojo nalogo. Vprašanje zakupnih pogodb glede Port Artura in dela polutoka Liaotung je odvisno od privoljenja Kitajske.

Trgovina.

Borsna poročila dne 31. avgusta.

Tržaška borza. Napoleon K 19.09 — 19.11 angleške lire K — do —. London krater termin K 139.80 — 139.95 Francija K 95.32 1/2 — 95.42 1/2, Italija K 95.37 1/2 — 95.47 1/2, italijanski bankovci K — — — — —, avstrijska ednotna »ta« K 100.50 100.70 og. av. krona renta K 56.15 — 66.5, italijanska »ta« — — — — —, kreditne akcije K 674.50 — 676.50 državne železnice K 675.25 — 677.25 Lombard 97.50 — 99.50, Lloydove akcije K 738 — 740 — Srečke: Tisa K 331.75 — 335.75, kredit K 476 — do 483 —, Bodenkredit 1880 K 302 — 310 —, denkkredit 1889 K 302 — 310 —, Turško K 140.50 do 142 —, Srbske — — — — —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

Državni de g v papirju 101.39 101.35, »srebru« 101.25 101.25, Avstrijska »renta« v zlatu 119.50 119.50, »kronah« 4% 100.65 100.65, Avst. »investicijska« renta 3 1/2% 92.61 92.65, Ogrska »renta« v zlatu 4% 115.65 115.65, »kronah« 4% 96.60 96.60, »3 1/2%« 87.40 87.45, Akcije nacionalne banke 1634 — 1635 —, Kreditne akcije 673.25 674 —, London, 10 Letr. 239.75 239.70, 100 državnih mark 117.17 117.22 1/2, 20 mark 23.46 23.46, 20 frankov 19.08 19.07, 100 ital. lir 95.40 95.40, Cesarski cekini 11.31 11.31.

Parizka in londonska borza. Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 100 —, italijanska renta — — —, španski exterieur 91.87, akcije otomanske banke 595 —, Menjice na London 251.50.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne »ta« — — —, Lombard 104 —, uničevana turška renta 92.07 avstrijska »ta« renta 102.25, ogrska 4%, »ta« renta 97.80, Länderbau 482 —, turške »ta« e 133 —, parizska banka 14.48, italijanske »ta« e — — —, akcije Rio Tinto 16.73 Nepravilna. London. (Sklep.) Konsolidirani — — —, Lombard 4%, »rebro« 28 —, španska »ta« 91 1/2, Njanske renta 104 1/2, tržni diskont, 2 — — —, Dunaj 24.28. Stalna.

Tržna poročila 31. avgusta.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.90 — K 15.92, rž za okt. K 12.94 do K 12.96; ovsa za okt. od K 12.04 do 12.06; koruza za avg. K — — — do K — — —. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanja dobro, tendenca trdna. — Prodaja 40.000 met. stotov, za 5 do 10 stotnik višje. Druga žita nespremenjeno in vzdržano. Vreme: hladneje.

Havra. (Sklep.) Kava Santos good average za tok. mesec po 50 kg 49 —, fit, za dec. 49 1/2.

New-York. (Otvor.) Kava Rio de Janeiro dohabe. Stalno, nespremenjeno, do 5 st. višje. — Prodaja: 2000 vreč.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 39 1/2, za dec. 40 1/2, za marec 40 1/2, za maj 41 1/2, Mirmo. — — — Kava Rio de Janeiro loco 40 — 41, navadna realus 42 — 44, navadna dobi. 45 — 46.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za avgust 17.10, za september 17.10, za oktober (75) za november 17.35, za december 17.50. Trdno. Vreme: nestanovitno. Sladkor tuzemski Centrifugal 5 prom. hlad K 74 — do 7 —, za maj-avgust K 73 — do 74.50 C neasid in Melisil promptno K 74 — 75, za julija gust K 74 — do 75 —.

London. Sladkor iz repe aurov 8 1/2, s. Mlačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.50, sept. 15.50, za sept.-december 15.50, za nov.-februar 15.50 (mirno). — Senica za tekoči mesec 22.25, za sept. 22.25, za september-december 22.45, za nov.-februar 22.90, stalo. Moka za tekoči mesec 28.95, za sept. 29.30, sept.-december 22.50, za nov.-februar 29.95 (stalo). — Repin olje za tekoči mesec 47 1/2, za sept. 47 —, za september-december 47 1/2, za januar-april 47 1/2 (stalo). Spirit za tekoči mesec 45 1/2, za sept. 41 1/2, sept.-december 37 1/2, za januar-april 35 1/2 (nepravilno, likvidacija za avgust). — Sladkor aurov »b« uzo nov. 21 — 21 1/2 (stalo) bal za tekoči mesec 24 1/2, za sept. 24 1/2, sept.-oktober-januar 26 1/2, za januar-april 26 1/2 (mlačno) računir 60. — 60 1/2. Vreme: oblačno bliza se dež.

Odvetniška pisarna

Dr. Mateja Pretner-ja

se je preselila v ulico

Via Nuova št. 13, II. nadst.

Podpisana vsoja si naznaniti slavnemu

občinstvu, da odpre svojo

ново gostilno

ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti

(ul. Miramar, vis-a-vis jahališča Bachschmidt)

v soboto dne 2. sept. t. l.

Priporočivši za obilen obisk bilježi spo-

stovanjem

MARIJA vdova ČOKELJ.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Spetjemajo se vsakovrstna dela tudi po

posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franke

Blagajničarka večja slovenska, italijanskega in nemškega jezika se sprejme v neki trgovini z manufakturnimi blagom. — Naslov pove uprava »Edinosti«.

Prodaja ali v najem se odda na Vrdeh št. 74 hiša obstoječa iz 2 kuhinj, 3 sob in 3 malih sobic, vodnjakom in nad 200 Klfr. zemljišča.

Josip Krmpotič, Pola, Piazza Carli št. 1. Cene zmerne, postrežba hitra. — Štampilje se izdelujejo v vseh oblikah, tudi v obliki ure, medaljona, svinčnika itd. Kot edini slovanski zavod te vrste, priporoča se toploti, onim ker ni več potrebno slišne reči naročevati pri inorodecih.

Štampilje iz kavčuka. Vsem uradom, županstvom, cerkvenim predstojništvom, trgovcem in zasebnikom, nadalje zadrugam in denarnim zavodom priporoča se za izdelovanje štampiljev iz kavčuka prva slovenska tovarna v Primorskem **Josip Krmpotič, Pulj, Piazza Carli št. 1.**

Nova hiša v Štorjah števil. 1 obstoječa iz 5 sob, ene dvorane, veže 2 vodnjakov, kletjo, 4 hlevi, velikim vrtom in dvoriščem ter gostilničarsko koncesijo je na prodaj za K 20.000. Helena vd. Mare, Štorje pošta Sežana.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah trdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Soba prazna ali meblovana s prostim udom se odda v najem s 1. septembrom t. l. v ul. Toricelli št. 4 I. levo. (Sprejme se tudi žensko).

Skladišče oglja, drv in petroleja na dobrem mestu tam že nad 50 let se takoj prodaja za gl. 350. — Naslov pri »Edinosti«.

Trgovski pomočnik od 17. do 19. leta, več slovensko, italijansko ter če li mogoče tudi nemško, sprejme se v trgovino jestvin. Naslov: uprava »Edinosti«.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri Živic i dr., trgovinska ulica št. 2.

Zastopniki v vseh mestih Primorske se sprejmejo za prodajanje neke popolnoma nove priprave za prižigati svačice, smodke in pipe. To je v resnici neka jako priprava priprava, koje se je v nekoliko tednih prodalo samo v Nemčiji nad 1 milijon. Samo resni posredniki naj se javijo pod »N. O.« 4544 na **Rudolf Mosse** — Frankfurt a. Main (Nemčija).

Šunka s kožo

po 1 gl., brez kosti 1 gl. 10 nč., plečeta brez kosti 90, slanina in suho meso po 80 nč., prešicevi in goveji jeziki po 1 gl. glavina brez kosti kilo po 45 nč. **Salame** dunajske 80, ala krakovske fine po 1 gl. iz šunke zelo priljubljene 1 gl. 20, a la ogrske trde 1 gl. 50 nč., fine ogrske 1 gl. 80 nč. kilo. Velike kranjske fine klobase po 20. **Slivovka** in brinovci I. vrste 1 gl. 20 nč., II. vrste po 1 gl., III. vrste po 70 nč., brinov cvet pravi (Essenz) liter 2 gl. To pripoznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 klg. naprej

JANKO SIRC prekaževalec in razposiljatelj živil v Kranju.

Začudenje vzbuja!

Mesto K 18
le K 7

Krasna Gloria remontoirska srebrna ura s 3 močnimi pokrovi in z odskočnim pokrovom, bogato gravirana, točno idoča, 3 letno jamstvo pošilja po povzetju za samo K 7 —

Tovarna ur I. KÖNIG
Dunaj, VII., Westbahnstrasse št. 36/117.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trdki

Belli & Corsi
ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Narodni kolek je
vdočiti pri upravi
»Edinosti«

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Zahtevajte le
SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvalo

Najbolj se priporoča
za Boxcalis, Osearia,
Chevreux in laki-
rane čevlje.

DUNAJ, XII/I.

Iržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan od uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Posojilni račun št. 16.004.

Stanje hranilnih vlog:
nad 20 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 700.000 kron.

Mestna hranilnica Ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ul. 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopol. in od 3. do 4. ure popol., jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso vlogo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom ces. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred, na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Svoji k svojim!

Fizol bokini, man doloni, kok, kisko zelje in zelje v glavah pošilja po povzetju od 50 klg. naprej po zmernih cenah **M. Lavrenčič** Šiška - Ljubljana. Za večje pošiljke p. n. gg. trgovcem cene po dogovoru.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najlneje pečivo ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toploti priporoča cenj. občinstvu.

Leon Fano TRST
ulica Nuova 21
zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrnino in dragulje; sprejema poprave po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Fotografski atelir

pri Sv. Jakobu, ul. Gius. Caprin 28
(prej ulica del Rivo)

izdeluje vsakovrstne fotografije in vse v to stroko spadajoče stvari.

Cene nizke

Leitenberger Frid.

c. kr. poštar v Primiero pri Tridentu, spričuje, da je ozdravila njegovo nad 4 leta trajajočo želodčno bolezen (ko je preje vsa mogoča sredstva uporabljal brezuspšno) edino le

želodčno tinkturo

G. PICCOLIJA, dvornega zalagatelja Njega Svetosti in lekarka v Ljubljani.

1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Pekarna in sladničarna zlastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST — ulica Molin Grande št. 32 — TRST

3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

„SANUS“

novi higijenični zobotrebnički
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

Drogerija

GUSTAV MARCO

ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokosti, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

Zaloga

Izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti števil. 10.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrti z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividenec.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386 80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakozni slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne zaveme.